

TABLA DE MATERII

TITLU PRELIMINAR CE ESTE DREPTUL?

GENERALITĂȚI	3
Capitolul I. Dreptul este un fenomen social și normativ.....	15
Secțiunea I. Dreptul este un fenomen social.....	15
Secțiunea II. Dreptul obiectiv	19
§ 1. <i>Drept și non-drept</i>	19
I. – Constrângerea.....	20
A. <i>Bune maniere și onoare</i>	21
B. <i>Prescripții morale</i>	22
II. – Justiție și utilitate.....	26
§ 2. <i>Izvoarele dreptului</i>	29
I. – Izvoarele ideale.....	30
A. <i>Dreptul natural</i>	31
B. <i>Echitatea</i>	36
II. – Izvoarele formale	40
Secțiunea III. Drepturile subiective.....	45
§ 1. <i>Disputele dreptului subiectiv</i>	47
§ 2. <i>Abuzul de drepturi</i>	48
Capitolul II. Diversele ramuri ale dreptului	53

CARTEA I EVOLUȚIA DREPTULUI CIVIL

Capitolul I. Dreptul civil înainte de Codul civil.....	63
Secțiunea I. Vechiul drept.....	63
§ 1. <i>Evul mediu</i>	63
I. – Personalitatea legilor	64
II. – Teritorialitatea legilor.....	64
A. <i>Teritorii și cutume</i>	65
B. <i>Dreptul cutumiar</i>	65
C. <i>Țările de drept cutumiar, țările de drept roman și dreptul canonic</i>	68
§ 2. <i>Triumful rațiunii</i>	70
I. – Renașterea (secolul al XVI-lea).....	71

II. – Secolele al XVII-lea și al XVIII-lea	73
§ 3. <i>Legislația regală</i>	76
Secțiunea II. Dreptul intermediar	77
Capitolul II. Codul civil	81
§ 1. <i>Voința unui Cod civil</i>	81
§ 2. <i>Spiritul Codului civil</i>	83
Capitolul III. După Codul civil.....	87
§ 1. <i>Prestigiu și critici (1804-1900)</i>	87
§ 2. <i>Bulversările și exagerările legii (începând din 1880)</i>	95
§ 3. <i>Noile codificări (începând din 1950)</i>	97

CARTEA II REALIZAREA DREPTULUI

TITLUL I. ORGANIZAREA JUSTIȚIEI.....	107
Capitolul I. Jurisdicțiile	109
Secțiunea I. Justiția publică.....	109
§ 1. <i>Jurisdicțiile judiciare</i>	110
I. – Jurisdicțiile de fond	110
II. – Curtea de casație.....	112
§ 2. <i>Jurisdicțiile administrative</i>	114
Secțiunea II. Justiția privată.....	115
Capitolul II. Sentințe.....	121
Secțiunea I. Acțiunea în justiție	121
Secțiunea II. Pronunțarea hotărârii judecătorești	123
Secțiunea III. Căile de recurs.....	125
§ 1. <i>Căile de reformare</i>	126
§ 2. <i>Căile de anulare</i>	127
§ 3. <i>Căile de retractare</i>	129
Capitolul III. Oamenii de justiție	131
TITLUL II. PROBA	135
PRIME CONSIDERAȚII ASUPRA PROBEI.....	137
Capitolul I. Sarcina probei	143
Capitolul II. Obiectul probei	151
§ 1. <i>Un fapt, nu dreptul</i>	151
§ 2. <i>Un fapt pertinent</i>	155

Capitolul III. Admisibilitatea mijloacelor de probă.....	159
Secțiunea I. Legalitatea probei obligațiilor civile.....	159
§ 1. Numerus Clausus	160
§ 2. <i>Modurile de probă</i>	165
I. – Înscrisul	165
II. – Mărturisirea.....	170
III. – Jurământul judiciar	171
Secțiunea II. Libertatea probei în afara dreptului civil	172
Capitolul IV. Forța probantă.....	177

**CARTEA III
IZVOARELE DREPTULUI**

TITLUL I. IZVOARELE SCRISE.....	183
Capitolul I. Legea.....	185
Secțiunea I. Definiția legii	185
§ 1. <i>Legea în sens organic</i>	185
§ 2. <i>Legea în sens material</i>	192
Secțiunea II. Conflictele legilor în timp.....	200
§ 1. <i>Teorii</i> 202	
I. – Teoria drepturilor câștigate	203
II. – Teoria efectului imediat al legilor noi.....	205
§ 2. <i>Regulile dreptului tranzitoriu</i>	206
I. – Drept tranzitoriu general.....	207
A. <i>Legi retroactive</i>	208
B. <i>Limite aduse puterii legiuitorului</i>	210
II. – Drept tranzitoriu special.....	213
Capitolul II. Mai presus sau mai prejos de lege	221
Secțiunea I. Izvoarele superioare	221
§ 1. <i>Norme constituționale</i>	222
§ 2. <i>Drepturile și libertățile fundamentale</i>	227
§ 3. <i>Norme internaționale</i>	227
I. – Generalități	227
II. – Dreptul comunitar	233
III. – Convenția europeană a drepturilor omului.....	239
Secțiunea II. Izvoarele inferioare.....	245
§ 1. <i>Autorități subordonate</i>	245
§ 2. <i>Natură ambiguă</i>	249
TITLUL II. IZVOARELE NESCRISE	253
Capitolul I. Cutuma.....	255
Secțiunea I. Definiția cutumei	255
§ 1. <i>Concepții extreme</i>	256

§ 2. <i>Sensul cuvintelor</i>	258
Secțiunea II. Rolul cutumei	260
I. – <i>Cutuma secundum legem</i>	261
A. <i>Trimiterea tacită</i>	261
B. <i>Trimiterea expresă</i>	263
II. – <i>Cutuma præter legem</i>	265
III. – <i>Cutumă contra legem</i>	266
Capitolul II. Jurisprudența	271
Secțiunea I. Problema	276
Secțiunea II. Dovezile puterii creatoare a jurisprudenței	278
§ 1. <i>Atitudini reflexive</i>	278
§ 2. <i>Revirimente ordinare și atipice</i>	280
§ 3. <i>Jurisprudență de luptă</i>	285
Secțiunea III. Fundamentele puterii creatoare a jurisprudenței	291
Secțiunea IV. Caracterele jurisprudenței	296
§ 1. <i>Psihologia judiciară</i>	296
§ 2. <i>Evoluția jurisprudenței</i>	297
§ 3. <i>Calitatea jurisprudenței</i>	300
Capitolul III. Doctrina	303
Secțiunea I. Gândirea doctrinală	305
§ 1. <i>Fizionomia doctrinei</i>	306
§ 2. <i>Rolul doctrinei</i>	308
I. – Munca critică	309
II. – Eșecurile doctrinei	311
III. – Succesele doctrinei	313
Secțiunea II. Interpretarea	318
§ 1. <i>Cine interpretează?</i>	320
§ 2. <i>Când să se interpreteze?</i>	321
I. – Regula scrisă	321
II. – Claritate	324
§ 3. <i>Cum să se interpreteze?</i>	328
I. – Reguli de interpretare	328
A. <i>Regulile legale</i>	328
B. <i>Argumente</i>	329
C. <i>Metode generale</i>	333
II. – Căile interpretării	335
INDEXUL ADAGIILOR	337
INDEXUL PRINCIPALELOR DECIZII JUDICIARE	339
INDEX ALFABETIC AL MATERIILOR	343